

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Στο 11,3% η συνεισφορά της ιταλικής οικονομίας στις ελληνικές εξαγωγές εμπορευμάτων το 2015 – τρόφιμα, ορυκτά καύσιμα, λάδια και βιομηχανικά είδη οι κλάδοι με τα υψηλότερα μερίδια

ΠΗΓΗ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

- Το αποτέλεσμα του ιταλικού δημοψηφίσματος – περί συνταγματικής αναθεώρησης - της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2016, παράλληλα με το ήδη ασθενές εγχώριο τραπεζικό σύστημα (πολύ υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων), δημιουργούν συνθήκες αβεβαιότητας στη γείτονα χώρα. Σημειώνουμε ότι η ιταλική οικονομία, η 3^η μεγαλύτερη στην Ευρωζώνη, βρίσκεται σε καθεστώς στασιμότητας τα τελευταία 15 χρόνια. Τα νούμερα είναι αποκαλυπτικά. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης από +2,0% την περίοδο 1995-2001 συρρικνώθηκε στο -0,1% την περίοδο 2001 – 2015.
- Οι επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία από μια πιθανή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ιταλία δύναται να διέλθουν μέσω δύο διαύλων. Πρώτον, μέσω μείωσης των διμερών εμπορικών συναλλαγών και δεύτερον μέσω αύξησης του ρίσκου στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου. Το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων προς την Ιταλία ανήλθε στα €2,93 δις (σε τρέχουσες τιμές) το 2015. Το προαναφερθέν μέγεθος κατέταξε την ιταλική οικονομία στην πρώτη θέση απορρόφησης των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων. Το σχετικό μερίδιο διαμορφώθηκε στο 11,3%. Οι κλάδοι με την υψηλότερη βαρύτητα ήταν: ορυκτά καύσιμα και λιπαντικά (€615,5 εκατ., 21,0%), βιομηχανικά είδη (€544,4 εκατ., 18,6%), τρόφιμα και ζώα ζωντανά (€541,1 εκατ., 18,5%) και λάδια (463,1 εκατ., 15,8%). Τέλος, οι εισαγωγές εμπορευμάτων από την Ιταλία διαμορφώθηκαν στα €3,6 δις (κυρίως χημικά προϊόντα, βιομηχανικά είδη, μηχανήματα και υλικό μεταφορών) και ως εκ τούτου το εμπορικό ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό στα -€704,1 εκατ.
- Στον τομέα των υπηρεσιών, η εξάρτηση των ελληνικών εξαγωγών από την ιταλική οικονομία ήταν μικρότερη σε σύγκριση με αυτή των εμπορευμάτων. Πιο αναλυτικά, οι ελληνικές υπηρεσίες που καταναλώθηκαν από οικονομικούς φορείς της Ιταλίας (νοικοκυριά, επιχειρήσεις και κυβέρνηση) διαμορφώθηκαν στα €1,04 δις ή στο 3,3% επί του συνόλου των εξαγωγών υπηρεσιών το 2014 (τελευταία διαθέσιμη παρατήρηση). Τη μερίδα του λέοντος απέσπασαν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες (€723,1 εκατ., 69,8%) και ακολούθησαν με αρκετά μικρότερο μερίδιο οι μεταφορές (€168,2 εκατ., 16,2%). Οι εισαγωγές υπηρεσιών από την ιταλική οικονομία ανήλθαν στα €748,8 εκατ. (40,7% μεταφορές) με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται σε πλεόνασμα +287,4 εκατ.
- Εν κατακλείδι, η ζήτηση για ελληνικά αγαθά και υπηρεσίες από την ιταλική οικονομία προσεγγίζει τις 2 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) του ΑΕΠ ή το 6,3% του συνόλου των εξαγωγών. Όπως και με την περίπτωση του βρετανικού δημοψηφίσματος, θεωρούμε πως είναι πρόωρο για να κάνουμε εκτιμήσεις πιθανών απωλειών σε όρους εισοδήματος και απασχόλησης. Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν ένα γενικό πλαίσιο ανάλυσης των επιπτώσεων που μπορεί να έχει μια πιθανή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ιταλία για την ελληνική οικονομία.

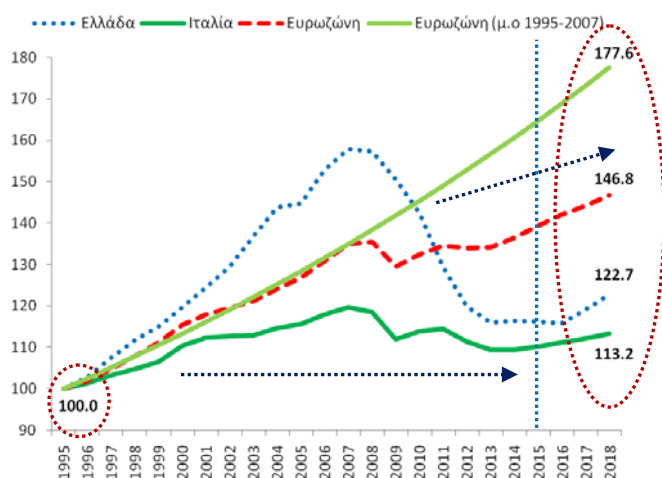

Πηγή: THOMSON REUTERS EIKON

Η ιταλική οικονομία συνεισέφερε το 11,32% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων το 2015 (€2,93 δις σε τρέχουσες τιμές). Οι κλάδοι με την υψηλότερη σχετική βαρύτητα ήταν: τρόφιμα και ζώα ζωντανά (18,46%, €541,07 εκατ.), ορυκτά καύσιμα και λιπαντικά (21,00%, €615,48 εκατ.), λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης (15,80%, €463,14 εκατ.) και βιομηχανικά είδη (18,57%, €544,37 εκατ.). Στον τομέα των εξαγωγών υπηρεσιών, η συνεισφορά της γείτονος χώρας διαμορφώθηκε στο 3,34% (επί του συνόλου) το 2014 (€1,04 δις). Οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες είχαν τη μερίδα του λέοντος με συμμετοχή της τάξης του 69,78% (€723,10 εκατ.).

Ποια είναι τα ποιοτικά και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά των εξωτερικών συναλλαγών που πραγματοποιεί η ελληνική οικονομία με την αντίστοιχη της Ιταλίας; Ποιος μπορεί να είναι ο άμεσος και ο έμμεσος αντίκτυπος στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα από μια πιθανή συρρίκνωση της ιταλικής οικονομίας; Ως γνωστόν, το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος – περί συνταγματικής αναθεώρησης - της 4^{ης} Δεκεμβρίου 2016 παράλληλα με το ήδη ασθενές εγχώριο τραπεζικό σύστημα, δημιουργούν συνθήκες αβεβαιότητας οι οποίες δύναται να έχουν αρνητική επίδραση στην αναπτυξιακή πορεία της γείτονος χώρας. Σημειώνουμε ότι η ιταλική οικονομία παραμένει σε καθεστώς «μηδενικής μεγέθυνσης» για σχεδόν μια 15ετία.

Σχήμα 1: Πραγματικό ΑΕΠ (δείκτης 1995 = 100)

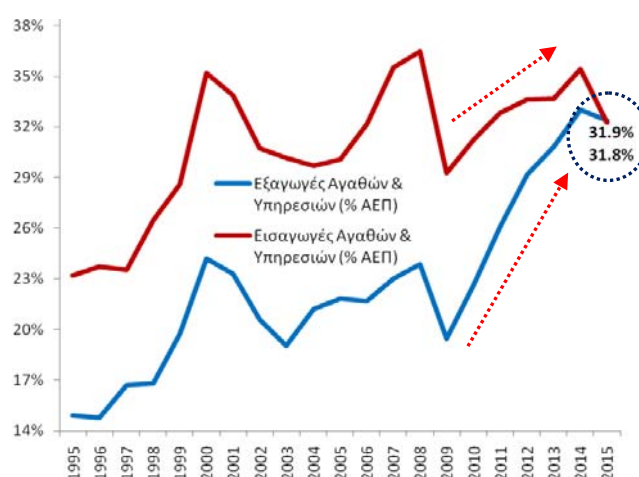

Πηγή: (α) AMECO, (β) Eurobank Research.

Προτού ξεκινήσουμε την παράθεση των στοιχείων των εξωτερικών συναλλαγών ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ιταλία θεωρούμε χρήσιμο να παρουσιάσουμε την αναπτυξιακή πορεία των δύο χωρών (και του συνόλου της Ευρωζώνης) τα τελευταία 15 χρόνια. Στο Σχήμα 1 παραθέτουμε την πορεία του πραγματικού ΑΕΠ – σε όρους δείκτη 1995 = 100 - της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Ευρωζώνης από το 1995 μέχρι το 2018. Για τα έτη 2016, 2017 και 2018 χρησιμοποιούμε τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ). Εκτός από την πρωτοφανή, για ανεπτυγμένη οικονομία της αγοράς, ελληνική μεγάλη οικονομική ύφεση (the Greek Great Depression) δύο επιπλέον στοιχεία είναι άξια αναφοράς: 1^{ον} η μη προσωρινή αρνητική απόκλιση της Ευρωζώνης από το μονοπάτι οικονομικής μεγέθυνσης που

ακολουθούσε μέχρι το 2007 και 2^{ον} η παρατεταμένη (15ετής) στασιμότητα της ιταλικής οικονομίας. Τα μεγέθη είναι αποκαλυπτικά. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ευρωζώνη από +2,53% την περίοδο 1995-2007 μειώθηκε στο ισχνό +0,43% την περίοδο 2007-2015.¹ Στην Ιταλία, η μέση ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ από +1,96% την περίοδο 1995-2001 συρρικνώθηκε στο αρνητικό -0,11% την περίοδο 2001-2015. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της ΕΕ, για τα έτη 2016, 2017 και 2018 ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ευρωζώνη αναμένεται να διαμορφωθεί στο +1,84%, +1,61% και +1,75% αντίστοιχα. Στην Ιταλία, η ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ εκτιμάται στο +0,71%, +0,90% και +1,00% για τα έτη 2016, 2017 και 2018 αντίστοιχα. Επιπρόσθετα, οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία είναι για ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης της τάξης του -0,29% (2016), +2,74% (2017) και +3,12% (2018). Ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση που επαληθευτούν οι προαναφερθείσες εκτιμήσεις, το 2018 θα υπάρχει σημαντική αρνητική απόκλιση ανάμεσα στο επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ της Ευρωζώνης, της Ιταλίας και της Ελλάδας και της τάσης της περιόδου 1995-2007. Εν παραδείγματι, η Ευρωζώνη θα υπολείπεται κατά -39,22%, η Ελλάδα κατά -70,65% και η Ιταλία κατά -82,86. Δηλαδή, αν όλες οι προαναφερθείσες οικονομίες αναπτύσσονταν από το 1995 μέχρι το 2018 με ένα μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του +2,53% (τάση Ευρωζώνης 1995-2007) τότε το 2018 θα είχαν παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών κατά +77,55% υψηλότερη σε σχέση με το 1995. Βάσει της απόδοσης τους μέχρι το 2015 και των προβλέψεων για τα επόμενα τρία έτη, η Ευρωζώνη αναμένεται να έχει αυξήσει την παραγωγή της κατά +46,77%, η Ελλάδα κατά +22,73% και η Ιταλία κατά +13,18%. Η εν λόγω αριθμητική άσκηση αποδεικνύει πως φαινομενικά μικρές διαφορές στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης οδηγούν σε μεγάλες αποκλίσεις των επιπέδων του ΑΕΠ στη μακροχρόνια περίοδο.

Σχήμα 2: Εξαγωγές και Εισαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών (% ΑΕΠ)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

¹ Όταν αναφερόμαστε στο μέσο όρο του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης για την περίοδο 1995-2007, η πρώτη παρατήρηση του δείγματος μας είναι για το έτος 1996 και η τελευταία για το 2007.

Πίνακας 1: Συναλλαγές Εμπορευμάτων Μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας το 2015 (τυποποιημένη ταξινόμηση διεθνούς εμπορίου)

	Εξαγωγές προς Ιταλία (εκατ. €)	% επί του συνόλου των εξαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας προς όλο τον κόσμο	% επί του συνόλου των εξαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας προς την ΕΕ-28	Εισαγωγές από Ιταλία (εκατ. €)	% επί του συνόλου των εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας από όλο τον κόσμο	% επί του συνόλου των εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας από την ΕΕ-28	Ισοζύγιο (εκατ. €)
1. Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	541,07 (18,46%)	13,84	18,11	514,98 (14,17%)	10,13	12,41	+26,09
2. Ποτά και καπνός	5,14 (0,18%)	0,77	1,40	31,55 (0,87%)	5,61	7,26	-26,41
3. Πρώτες ύλες μη edώδιμες, εκτός από καύσιμα	103,83 (3,54%)	10,02	27,47	61,27 (1,69%)	5,39	10,90	+42,55
4. Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ.	615,48 (21,00%)	8,10	30,77	103,77 (2,85%)	0,91	9,36	+511,71
5. Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	463,14 (15,80%)	64,12	73,52	26,98 (0,74%)	10,03	16,95	+436,16
6. Χημικά προϊόντα και συναφή	233,01 (7,95%)	8,52	11,83	737,07 (20,27%)	10,83	13,39	-504,06
7. Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	544,37 (18,57%)	13,12	22,04	658,69 (18,12%)	13,58	23,73	-114,32
8. Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	255,07 (8,70%)	9,65	16,20	791,52 (21,77%)	9,03	15,67	-536,45
9. Διάφορα βιομηχανικά είδη	110,46 (3,77%)	6,06	8,40	708,33 (19,48%)	15,23	21,92	-597,87
10. Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	59,80 (2,04%)	9,94	17,38	1,32 (0,04%)	1,30	1,51	+58,48
Σύνολο	2.931,38	11,32	20,88	3.635,49	8,34	15,76	-704,11

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) στις παρενθέσεις των στηλών «εξαγωγές προς την Ιταλία» και «εισαγωγές από την Ιταλία» παρατίθενται τα μερίδια των επί μέρους κατηγοριών εμπορευμάτων επί του συνόλου των εξαγωγών/εισαγωγών προς/από την Ιταλία.

Πίνακας 2: Συναλλαγές Υπηρεσιών Μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας το 2014 (μεθοδολογία ισοζυγίου πληρωμών BPM6)

	Εξαγωγές προς Ιταλία (εκατ. €)	% επί του συνόλου των εξαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας προς όλο τον κόσμο	% επί του συνόλου των εξαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας προς την ΕΕ-28	Εισαγωγές από Ιταλία (εκατ. €)	% επί του συνόλου των εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας από όλο τον κόσμο	% επί του συνόλου των εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας από την ΕΕ-28	Ισοζύγιο (εκατ. €)
<u>1.</u> Μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0,00 (0,00%)	0,00	0,00	0,70 (0,09%)	2,66	3,65	-0,70
<u>2.</u> Συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού (π.δ.π.α)	8,30 (0,80%)	7,76	10,96	9,20 (1,23%)	4,07	10,31	-0,90
<u>3.</u> Μεταφορές	168,20 (16,23%)	1,28	2,66	304,80 (40,71%)	4,87	9,65	-136,60
<u>4.</u> Ταξίδια	723,10 (69,78%)	5,40	8,59	139,80 (18,67%)	6,73	10,99	+583,30
<u>5.</u> Κατασκευές	10,80 (1,04%)	1,28	3,10	32,00 (4,27%)	9,18	17,96	-21,20
<u>6.</u> Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές	17,80 (1,72%)	4,12	5,43	87,70 (11,71%)	7,62	11,00	-69,90
<u>7.</u> Χρηματοοικονομικές	2,30 (0,22%)	1,70	2,25	1,60 (0,21%)	0,68	0,79	+0,70
<u>8.</u> Χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α	0,80 (0,08%)	1,00	1,40	6,40 (0,85%)	1,89	2,43	-5,60
<u>9.</u> Τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	27,20 (2,62%)	3,13	4,03	26,90 (3,59%)	4,10	4,84	+0,30
<u>10.</u> Λοιπές επιχειρηματικές	62,10 (5,99%)	3,78	4,90	126,90 (16,95%)	11,03	13,47	-64,80
<u>11.</u> Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές	7,10 (0,69%)	3,44	8,28	9,90 (1,32%)	5,49	7,88	-2,80
<u>12.</u> Γενικής κυβέρνησης	8,50 (0,82%)	4,65	5,83	2,80 (0,37%)	2,10	3,40	+5,70
Σύνολο	1.036,20	3,34	5,83	748,80	5,86	9,74	+287,40

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) στις παρενθέσεις των στηλών «εξαγωγές προς την Ιταλία» και «εισαγωγές από την Ιταλία» παρατίθενται τα μερίδια των επί μέρους κατηγοριών υπηρεσιών επί του συνόλου των εξαγωγών/εισαγωγών προς/από την Ιταλία.

Όπως αποτυπώνεται στο Σχήμα 2, η ελληνική οικονομία σήμερα είναι πιο «ανοικτή» σε σχέση με το παρελθόν. Το άθροισμα των εξαγωγών και υπηρεσιών ως προς το ΑΕΠ από 37,11% το 1995 διαμορφώθηκε στο 67,44% το 2014. Τον επόμενο χρόνο μειώθηκε στο 63,69% κυρίως λόγω του μέτρου του περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων.

Στους Πίνακες 1 και 2 παραθέτουμε τις διμερείς εξωτερικές συναλλαγές ανάμεσα στην ελληνική και την ιταλική οικονομία σε όρους εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Για τα εμπορεύματα οι παρατηρήσεις αφορούν το έτος 2015 ενώ για τις υπηρεσίες το έτος 2014 (τελευταία διαθέσιμη παρατήρηση).

Οι ελληνικές εξαγωγές εμπορευμάτων προς την Ιταλία ανήλθαν στα €2,93 δις (σε τρέχουσες τιμές) το 2015. Το εν λόγω μέγεθος αντιστοιχεί στο 11,32% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων. Η ταξινόμηση της σχετικής βαρύτητας των επί μέρους κατηγοριών αγαθών είχε ως εξής: ορυκτά καύσιμα και λιπαντικά (€615,48 εκατ., 21,00%), βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη (€544,37 εκατ., 18,57%), τρόφιμα και ζώα ζωντανά (€541,07 εκατ., 18,46%), λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης (€463,14 εκατ., 15,80%), μηχανήματα και υλικό μεταφορών (€255,07 εκατ., 8,70%), χημικά προϊόντα και συναφή (€233,01 εκατ. 7,95%), διάφορα βιομηχανικά είδη (€110,46 εκατ., 3,77%), πρώτες ύλες μη εδωδιμες, εκτός από καύσιμα (€103,83 εκατ., 3,54%), είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες (€59,80 εκατ., 2,04%) και ποτά και καπνός (€5,14 εκατ., 0,18%). Αξίζει να σημειώσουμε ότι ο κλάδος «λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης» παρουσίασε την υψηλότερη εξάρτηση με την ιταλική οικονομία καθώς το 64,12% επί του συνόλου των εξαγωγών του διοχετεύτηκε στη γείτονα χώρα.

Οι ελληνικές εισαγωγές εμπορευμάτων από την Ιταλία διαμορφώθηκαν στα 3,64 δις ή στο 8,34% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών αγαθών το 2015. Ως εκ τούτου, το εμπορικό ισοζύγιο ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ιταλία ήταν ελλειμματικό στα -€704,11 εκατ. Η ταξινόμηση της σχετικής βαρύτητας των επί μέρους κατηγοριών εμπορευμάτων είχε ως εξής: μηχανήματα και υλικό μεταφορών (€791,52 εκατ., 21,77%), χημικά προϊόντα και συναφή (€737,07 εκατ. 20,27%), διάφορα βιομηχανικά είδη (€708,33 εκατ., 19,48%), βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη (€658,69 εκατ., 18,12%), τρόφιμα και ζώα ζωντανά (€514,98 εκατ., 14,17%), ορυκτά καύσιμα και λιπαντικά (€103,77 εκατ., 2,85%), πρώτες ύλες μη εδωδιμες, εκτός από καύσιμα (€61,27 εκατ., 1,69%), ποτά και καπνός (€31,55 εκατ., 0,87%), λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης (€26,98 εκατ., 0,74%) και είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες (€1,32 εκατ., 0,04%).

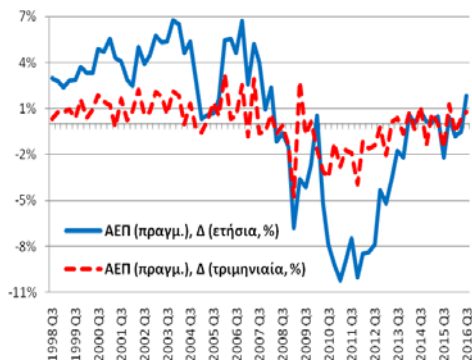
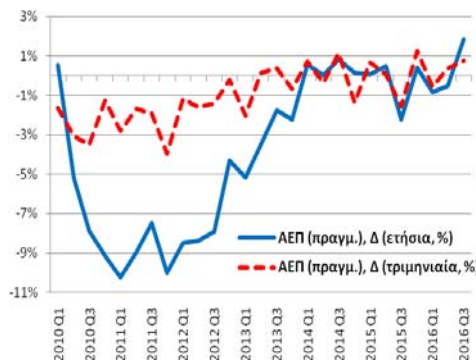
Στον τομέα των υπηρεσιών, η εξάρτηση των ελληνικών εξαγωγών από την ιταλική οικονομία ήταν μικρότερη σε σύγκριση με αυτή των εμπορευμάτων. Πιο αναλυτικά, οι ελληνικές υπηρεσίες που καταναλώθηκαν από οικονομικούς φορείς της Ιταλίας (νοικοκυριά, επιχειρήσεις και κυβέρνηση) διαμορφώθηκαν στα €1,04 δις ή στο 3,34% επί του συνόλου των εξαγωγών υπηρεσιών το 2014. Τη μερίδα του λέοντος απέσπασαν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες (€723,1 εκατ., 69,8%) και ακολούθησαν με αρκετά μικρότερο μερίδιο οι μεταφορές (€168,2 εκατ., 16,2%). Οι

εισαγωγές υπηρεσιών από την ιταλική οικονομία ανήλθαν στα €748,80 εκατ. (40,71% μεταφορές, 18,67% ταξίδια και 16,95% λοιπές επιχειρηματικές) με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται σε πλεόνασμα +287,4 εκατ.

Εν κατακλείδι, η ζήτηση για ελληνικά αγαθά και υπηρεσίες από την ιταλική οικονομία προσεγγίζει τις 2 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) του ΑΕΠ ή το 6,3% του συνόλου των εξαγωγών. Όπως και με την περίπτωση του βρετανικού δημοψηφίσματος, θεωρούμε πως είναι πρόωρο για να κάνουμε εκτιμήσεις πιθανών απωλειών σε όρους εισοδήματος και απασχόλησης. Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν ένα γενικό πλαίσιο ανάλυσης των επιπτώσεων που μπορεί να έχει μια πιθανή συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ιταλία για την ελληνική οικονομία.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας**Μεταβλητή:** Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Το **3^ο τρίμηνο (2016)** ο **ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης** ήταν **+1,84%** (-0,51% (2016Q2) και -2,21% (2015Q3)). Η αντίστοιχη **τριμηνιαία % μεταβολή** ήταν **+0,76%** (+0,35% (2016Q2) και -1,57% (2015Q3)).

Συνολική Περίοδος: 1998Q3–2016Q3Υποπερίοδος: 2010Q1–2016Q3

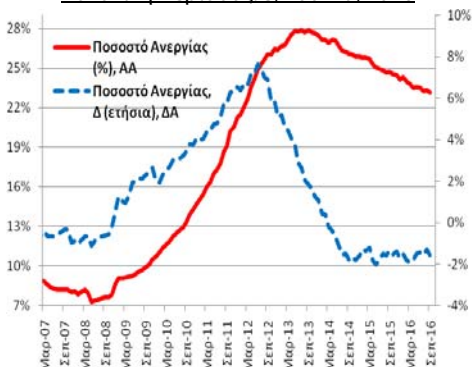
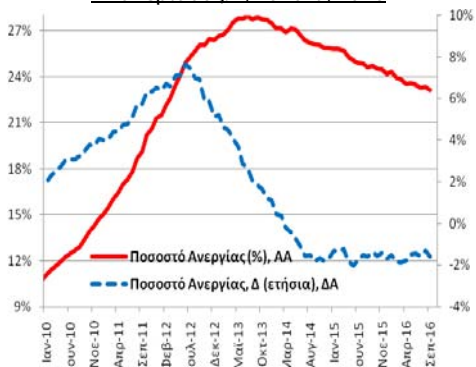
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγμ. ΑΕΠ Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 1998Q3–2016Q3
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: +0,41%
Διάμεσος: +0,95%
Μέγιστο: +6,77% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,24% (2011Q1)

Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 29/11/2016
Επομ. δημ.: 14/2/2017
(εκτιμήσεις), 6/3/2017
(προσωρινά στοιχεία)

Μεταβλητή: Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)

Το **Σεπτέμβριο (2016)** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **23,15%** (23,33% (8/2016) και 24,73% (9/2015)) και η αντίστοιχη **ετήσια μεταβολή** ήταν **-1,58 ΠΜ** (-1,30 ΠΜ (8/2016) και -1,38 ΠΜ (9/2015)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3,690 εκατ.** άτομα (3,685 εκατ. (8/2016) και 3,630 εκατ. (9/2015)) και των **ανέργων** στα **1,112 εκατ.** άτομα (1,121 εκ (8/2016) και 1,193 εκατ. (9/2015)).

Συνολική Περίοδος: 3/2007–9/2016Υποπερίοδος: 1/2010–9/2016

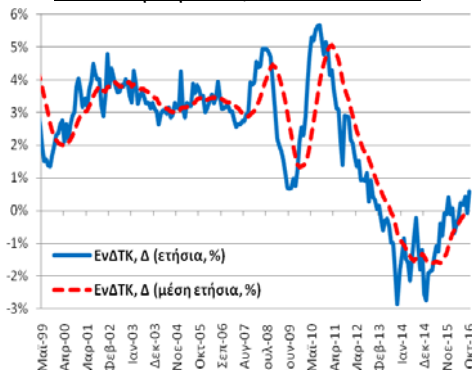
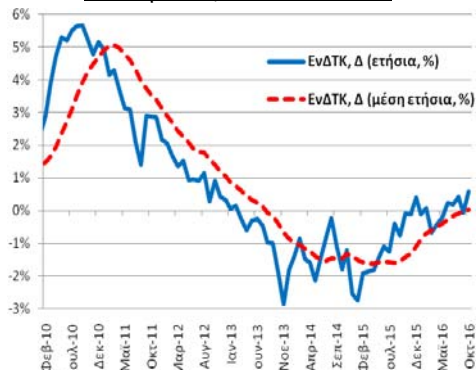
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας, %

Περίοδος: 3/2007 - 9/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 18,39%
Διάμεσος: 21,27%
Μέγιστο: 27,91% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,29% (5/2008)

Σημείωση: Δ = μεταβολή,
AA = αριστερός άξονας,
ΔA = δεξιός άξονας,
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 8/12/2016
Επομ. δημ.: 12/1/2017

Μεταβλητή: Εναρμονισμένος ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ, ετήσια μεταβολή (%)

Τον **Οκτώβριο (2016)** η ετήσια μεταβολή (%) του **ΕνΔΤΚ** ήταν στο **+0,58%** (-0,06% (9/2016) και -0,10% (10/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **+0,03%** (-0,03% (9/2016) και -1,43% (10/2015)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια μεταβολή (%) του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν στο **-0,48%** (-0,97% (9/2016) και -0,92% (10/2015)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή** ήταν στο **-0,83%** (-0,86% (9/2016) και -1,98% (10/2015)).

Συνολική Περίοδος: 5/1999–10/2016Υποπερίοδος: 2/2010–10/2016

Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ, Δ (ετήσια, %)

Περίοδος: 5/1999 - 10/2016
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 2,23%
Διάμεσος: 2,92%
Μέγιστο: 5,66% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,86% (11/2013)

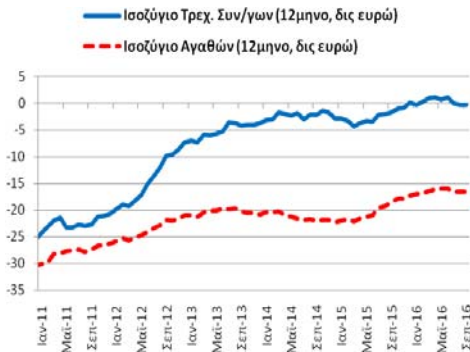
Σημείωση: Δ = μεταβολή
Δημοσίευση: 10/11/2016
Επομ. δημ.: 9/12/2016

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), (β) Eurobank Research.

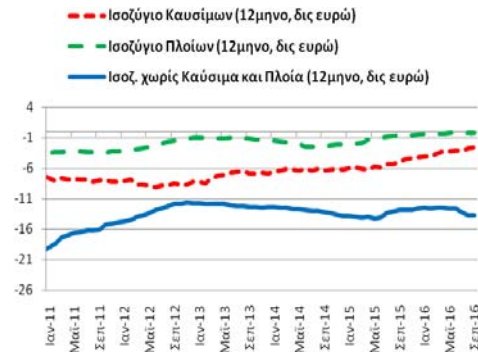
Πίνακας Α2: Εξωτερικός Τομέας (άθροισμα περιόδου 12 μηνών)

Συγκεντρωτικά Ισοζύγια (1/2011 - 9/2016)

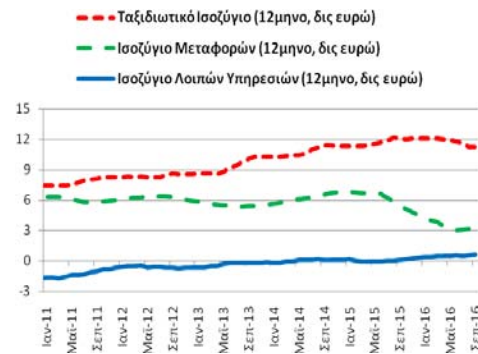
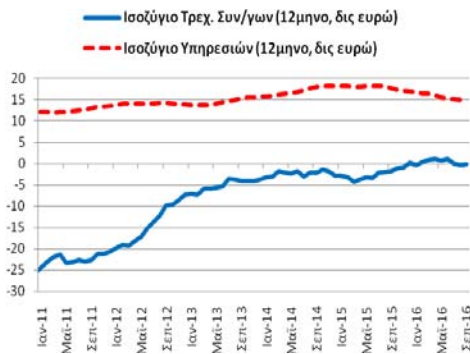
Ισοζύγιο: Αγαθών (καυσίμων, πλοίων, χωρίς καύσιμα και πλοία)

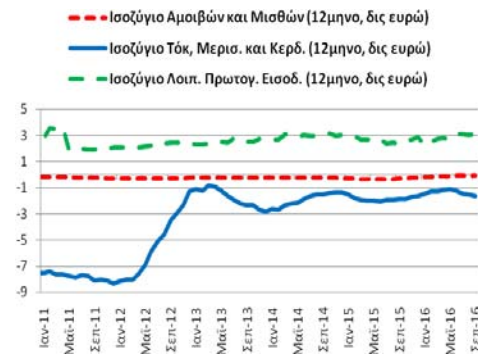
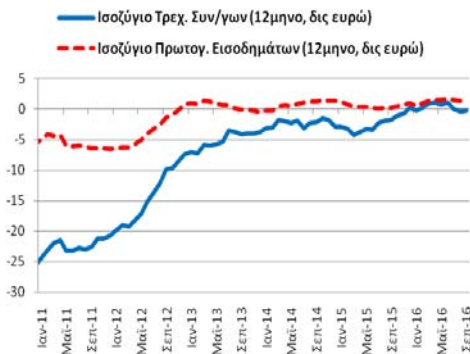
Επί μέρους Ισοζύγια (1/2011 - 9/2016)

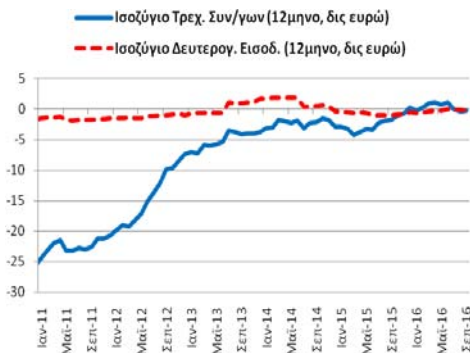
Ισοζύγιο: Υπηρεσιών (ταξιδιωτικό, μεταφορών και λοιπών υπηρεσιών)

Ισοζύγιο: Πρωτογενών Εισοδημάτων (αμοιβ. & μισθ., τόκων, μερισμ. & κερδ., και λοιπ. πρωτογ. εισοδ.)

Ισοζύγιο: Δευτερογενών Εισοδημάτων (γενικής κυβέρνησης και λοιπών τομέων)

Δημοσίευση: 21/11/2016

- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **τρεχουσών συναλλαγών** διαμορφώθηκε στα **-0,25 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: -0,35 και 10/2014-9/2015: -1,71).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **αγαθών** διαμορφώθηκε στα **-16,49 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: -16,57 και 10/2014-9/2015: -18,61).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **υπηρεσιών** διαμορφώθηκε στα **+15,16 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: +14,99 και 10/2014-9/2015: +17,67).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το **ταξιδιωτικό** ισοζύγιο διαμορφώθηκε στα **+11,29 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: +11,27 και 10/2014-9/2015: +12,12).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **πρωτογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **+1,36 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: +1,40 και 10/2014-9/2015: +0,20).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **τόκων, μερισμάτων και κερδών** διαμορφώθηκε στα **-1,63 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: -1,55 και 10/2014-9/2015: -1,89).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **δευτερογενών εισοδημάτων** διαμορφώθηκε στα **-0,28 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: -0,17 και 10/2014-9/2015: -0,98).
- Το διάστημα **Οκτωβρίου 2015 - Σεπτεμβρίου 2016** το ισοζύγιο **γενικής κυβέρνησης** διαμορφώθηκε στα **-0,49 δις ευρώ** (9/2015-8/2016: -0,40 και 10/2014-9/2015: -1,05).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη δημοσίευση: 21/12/2016

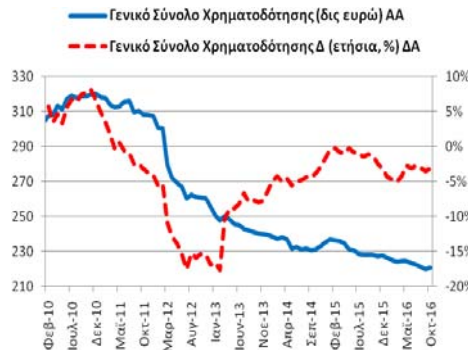
Πίνακας Α3: Χρηματοδότηση της Ελληνικής Οικονομίας από εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 1/2004-10/2016

Υποπερίοδος: 2/2010-10/2016

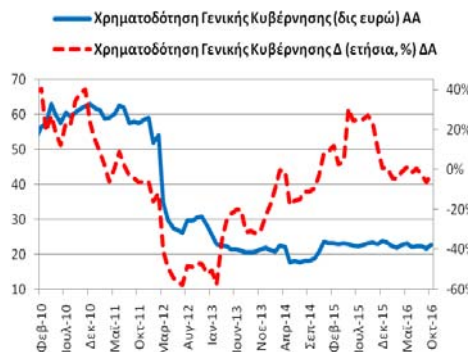
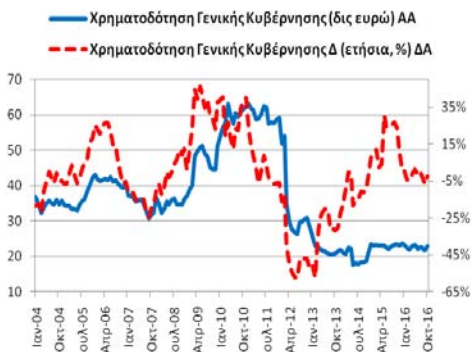
Δημοσίευση: 28/11/2016

Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (υπόλοιπα)

- Τον **Οκτώβριο** (2016) το **γενικό σύνολο** της χρηματοδότησης ανήλθε στα **220,55 δις ευρώ** (9/2016: 219,82 δις ευρώ και 10/2015: 227,87 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,21%** (9/2016: -3,56% και 10/2015: -1,33%).

Χρηματοδότηση Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

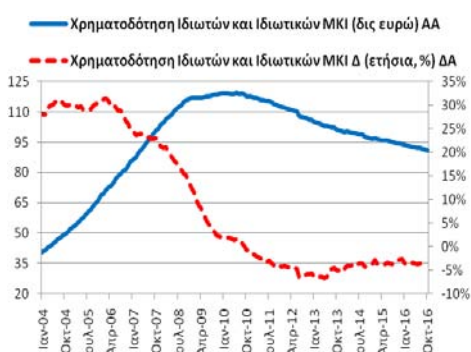
- Τον **Οκτώβριο** (2016) η χρηματοδότηση της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθε στα **22,79 δις ευρώ** (9/2016: 21,67 δις ευρώ και 10/2015: 23,36 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-2,45%** (9/2016: -6,49% και 10/2015: +24,09%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

- Τον **Οκτώβριο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** ανήλθε στα **93,43 δις ευρώ** (9/2016: 93,48 δις ευρώ και 10/2015: 96,52 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,19%** (9/2016: -3,22% και 10/2015: -4,99%).

Χρηματοδότηση Ιδιωτών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

- Τον **Οκτώβριο** (2016) η χρηματοδότηση των **ιδιωτών και των ΙΜΚΙ** ανήλθε στα **91,19 δις ευρώ** (9/2016: 91,49 δις ευρώ και 10/2015: 94,52 δις ευρώ).
- Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **-3,52%** (9/2016: -3,37% και 10/2015: -2,85%).

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Επόμενη Δημοσίευση: προσεγγιστικά +1 μήνα

Πίνακας Α4: Καταθέσεις και Ρέπος των μη ΝΧΙ στα Εγχώρια ΝΧΙ εκτός της ΤτΕ

Συνολική Περίοδος: 1/2004-10/2016

Υποπερίοδος: 2/2010-10/2016

Δημοσίευση: 28/11/2016

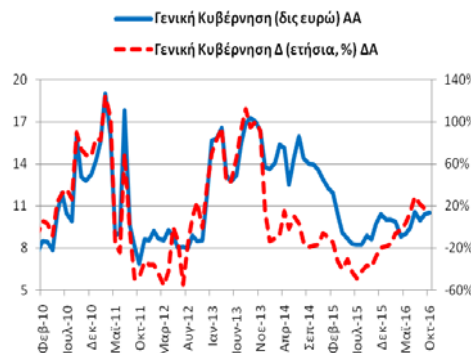
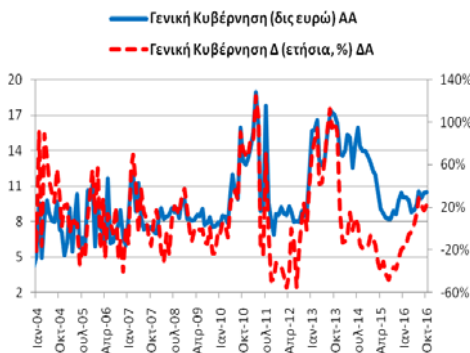
Γενικό Σύνολο Καταθέσεων και Ρέπος (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2016) το **γενικό σύνολο** (κάτοικοι εσωτερικού, λοιπών χωρών ευρωζώνης και μη κάτοικοι ζώνης ευρώ) των καταθέσεων (και ρέπος) ανήλθε στα **160,57 δις ευρώ** (9/2016: 158,64 δις ευρώ και 10/2015: 157,80 δις ευρώ).

Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+1,75%** (9/2016: -0,17% και 10/2015: -26,04%).

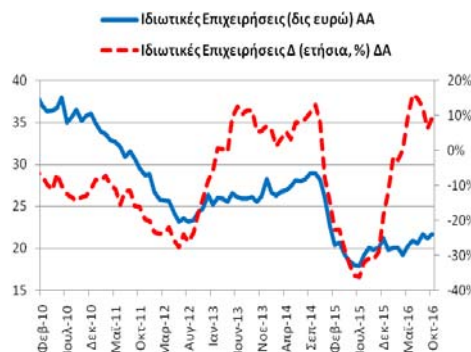
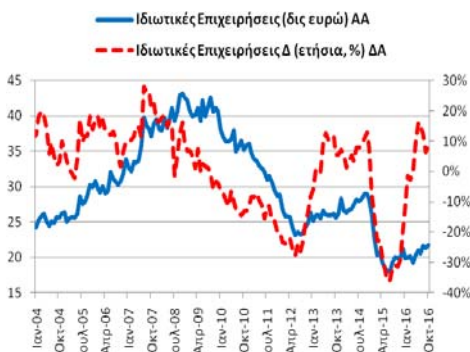
Καταθέσεις και Ρέπος Γενικής Κυβέρνησης (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) της **γενικής κυβέρνησης** ανήλθαν στα **10,52 δις ευρώ** (9/2016: 10,41 δις ευρώ και 10/2015: 8,62 δις ευρώ).

Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+22,02%** (9/2016: +17,33% και 10/2015: -38,26%).

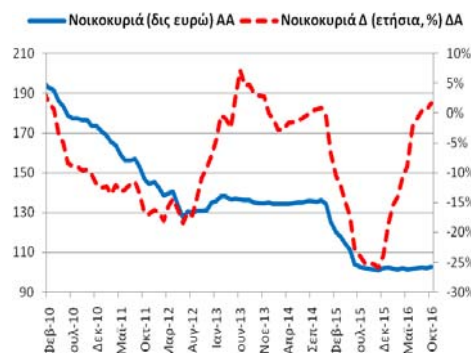
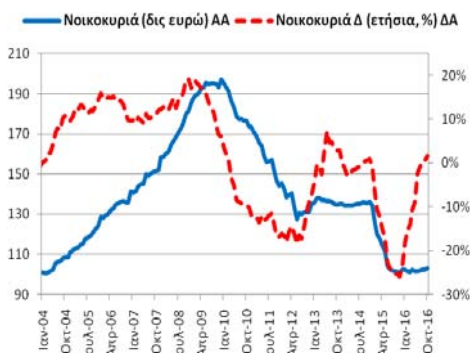
Καταθέσεις και Ρέπος Ιδιωτικών Επιχειρήσεων (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **ιδιωτικών επιχειρήσεων** (ασφαλιστικές, λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και μη χρηματοπιστωτικές) ανήλθαν στα **21,68 δις ευρώ** (9/2016: 21,25 δις ευρώ και 10/2015: 19,85 δις ευρώ).

Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+9,22%** (9/2016: +6,32% και 10/2015: -31,29%).

Καταθέσεις και Ρέπος Νοικοκυριών και Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων (υπόλοιπα)

Τον **Οκτώβριο** (2016) οι καταθέσεις (και ρέπος) των **νοικοκυριών και ΙΜΚΙ** ανήλθαν στα **102,95 δις ευρώ** (9/2016: 102,22 δις ευρώ και 10/2015: 101,23 δις ευρώ).

Η **ετήσια ποσοστιαία μεταβολή** ήταν της τάξης του **+1,70%** (9/2016: +0,53% και 10/2015: -25,35%).

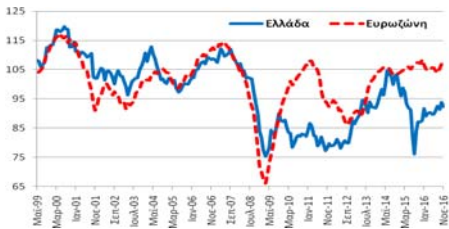
Πίνακας Α5: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος - Εμπιστοσύνης, Ελλάδα και Ευρωζώνη

Συνολική Περίοδος: 5/1999-11/2016

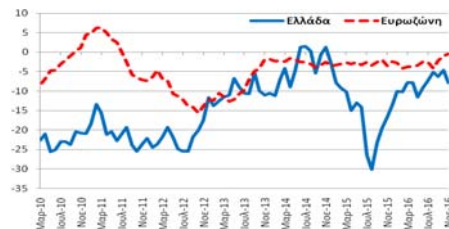
Υποπερίοδος: 3/2010-11/2016

Δημοσίευση: 29/11/2016

Οικονομικό Κλίμα – Συγκεντρωτικός Δείκτης Εμπιστοσύνης

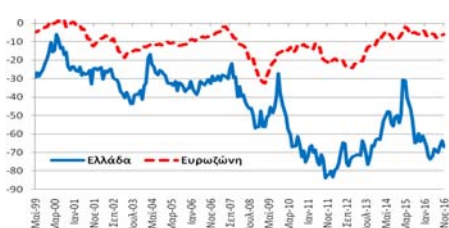
Βιομηχανία – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 40%)

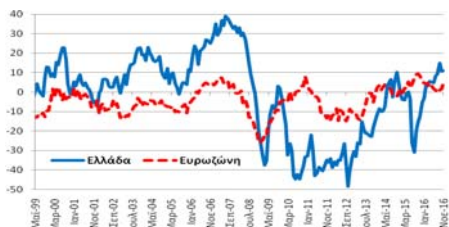
Υπηρεσίες – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 30%)

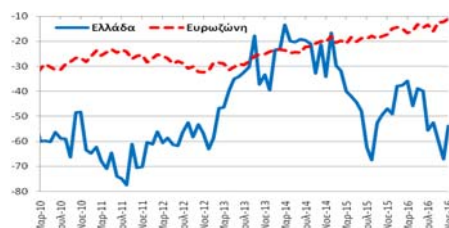
Καταναλωτής – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 20%)

Λιανικό Εμπόριο – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Κατασκευές – Δείκτης Εμπιστοσύνης (Στάθμιση: 5%)

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης οικονομικού κλίματος (92,4 μονάδες δείκτη (ΜΔ)) **επιδεινώθηκε** κατά -1,4 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +5,3 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στη **βιομηχανία** (-7,8 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -3,1 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +8,8 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **υπηρεσίες** (3,5 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +2,2 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +18,9 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης **καταναλωτή** (-66,9 ΜΔ) **επιδεινώθηκε** κατά -3,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -2,8 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στο **λιανικό εμπόριο** (10,9 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +0,2 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **βελτιώθηκε** κατά +23,7 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Το **Νοέμβριο** (2016) ο δείκτης εμπιστοσύνης στις **κατασκευές** (-53,8 ΜΔ) **βελτιώθηκε** κατά +13,3 ΜΔ σε σχέση με τον **Οκτώβριο** και **επιδεινώθηκε** κατά -6,8 ΜΔ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του **προηγούμενου έτους**.

Τεύχος 188 – 9 Δεκεμβρίου 2016

Πίνακας Α6: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας																
Ενημέρωση: 9/12/2016	Μεταβλητές		Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών										
	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση													
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (7)	Δ (γος, %)	-	-0.22%	2015	0.35%	2014	-3.24%	2013	-7.30%	2012	-9.13%	2011	-5.48%	2010
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		184.47		184.87		184.22		190.39		205.39		226.03	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			%		175.70		177.94		180.65		191.20		207.03		226.03	
Ποσοστό Ανεργίας			%		24.90%		26.49%		27.47%		24.44%		17.87%		12.72%	
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Δ (γος, %)		-1.73%		-1.31%		-0.92%		1.51%		3.34%		4.71%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			%		-1.09%		-1.39%		-0.85%		1.04%		3.13%		4.70%	
Αποαληθινιστής Ακαθάριστος Εγχώριος Προϊόντος			%		-1.37%		-1.89%		-2.31%		-0.36%		0.81%		0.76%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	α		Ναι	1.84%	2016 Q3	-0.51%	2016 Q2	-2.21%	2015 Q3	0.82%	2014 Q3	-1.76%	2013 Q3	-7.90%	2012 Q3	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			Δ (αοα, %)		0.76%		0.35%		-1.57%		1.14%		0.36%		-1.40%	
Ποσοστό Ανεργίας	μ		Δ (γος, %)		23.15%	Σεπ-16	23.33%	Αυγ-16	24.73%	Σεπ-15	26.11%	Σεπ-14	27.90%	Σεπ-13	26.05%	Σεπ-12
Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			Όχι	-0.48%	Οκτ-16	-0.97%	Σεπ-16	-0.92%	Οκτ-15	-1.68%	Οκτ-14	-1.99%	Οκτ-13	1.62%	Οκτ-12	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή				0.58%		-0.06%		-0.10%		-1.80%		-1.89%		0.92%		
Αποαληθινιστής Ακαθάριστος Εγχώριος Προϊόντος	α		Ναι	-0.52%	2016 Q3	0.65%	2016 Q2	-1.02%	2015 Q3	-0.55%	2014 Q3	-3.42%	2013 Q3	0.05%	2012 Q3	
Συνοστ. Πραγμ. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	α	(1), (7)	Δ (γος, %)	Ναι	5.11%	2016 Q3	-1.25%	2016 Q2	-4.07%	2015 Q3	0.21%	2014 Q3	-1.84%	2013 Q3	-8.31%	2012 Q3
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-0.57%		-0.93%		0.82%		-3.15%		1.23%		-14.61%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					12.61%		17.86%		-4.40%		-6.74%		1.91%		-32.66%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					10.23%		3.19%		-6.97%		9.71%		4.32%		0.20%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					12.01%		4.90%		-14.07%		5.41%		0.34%		-11.69%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά άτομο)	α	(4), (7)	Δ (γος, %)	Όχι	0.20%	2016 Q3	-1.77%	2016 Q2	-2.56%	2015 Q3	0.00%	2014 Q3	0.00%	2013 Q3	-0.68%	2012 Q3
Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					2.05%		-2.32%		-4.63%		3.12%		0.10%		-1.78%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)					0.63%		4.50%		0.64%		-2.48%		-5.28%		-4.59%	
Ονομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					0.36%		4.59%		0.97%		-1.78%		-4.97%		-3.80%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	μ	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	3690.2	Σεπ-16	3684.9	Αυγ-16	3629.6	Σεπ-15	3551.3	Σεπ-14	3505.5	Σεπ-13	3611.4	Σεπ-12
Ανεργοί					1111.5		1192.5		1254.7		1356.4		1272.2			
Εργατικό Δυναμικό					4801.7		4806.3		4822.1		4806.0		4861.9		4883.6	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3237.6		3236.1		3255.2		3317.7		3312.4		3345.4	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	α	(2), (7)	Δ (γος, %)	Όχι	-1.50%	2016 Q3	-2.45%	2016 Q2	-5.94%	2015 Q3	-6.98%	2014 Q3	-10.18%	2013 Q3	-12.56%	2012 Q3
Συνολική Οικοδ. Δραστηριότητα (αριθμός αδειών)	μ	(1), (7)			16.64%	Αυγ-16	35.41%	Ιουλ-16	-11.41%	Αυγ-15	-19.85%	Αυγ-14	-10.50%	Αυγ-13	-48.18%	Αυγ-12
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	μ	(6), (7)	ΜΔ	Ναι	48.3	Νοε-16	48.6	Οκτ-16	48.1	Νοε-15	49.1	Νοε-14	49.2	Νοε-13	41.8	Νοε-12
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	(1), (7)		Δ (γος, %)		0.06%	Σεπ-16	0.74%	Αυγ-16	3.21%	Σεπ-15	-4.19%	Σεπ-14	-2.96%	Σεπ-13	-5.35%	Σεπ-12
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία					9.43%		2.09%		-14.26%		3.16%		-7.58%		3.56%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο					1.44%		-2.79%		-5.38%		-1.13%		-6.69%		-11.14%	
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					2.28%		-2.11%		-3.45%		-0.18%		-5.64%		-12.45%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	α	(1), (7)			3.33%	2016 Q3	-3.72%	2016 Q2	-10.55%	2015 Q3	1.61%	2014 Q3	-11.24%	2013 Q3	-10.05%	2012 Q3
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					18.22%		13.62%		-3.04%		27.98%		-0.96%		-33.63%	
Εξωτερικοί Τομείς																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	μ	(2), (7)	Σ12μ € δις	Όχι	-0.25	Σεπ-16	-0.35%	Αυγ-16	-1.71	Σεπ-15	-2.09	Σεπ-14	-4.12	Σεπ-13	-9.83	Σεπ-12
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-16.49		-16.57		-18.61		-21.95		-20.32		-21.81	
Α1. Καυσίμων					-2.60		-2.73		-5.02		-6.32		-6.79		-8.51	
Α2. Πλοίων					-0.18		-0.17		-0.71		-2.36		-1.14		-1.48	
Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία					-13.71		-13.67		-12.87		-13.28		-12.38		-11.83	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					15.16		14.99		17.67		18.04		15.28		14.31	
Β1. Ταξιδιωτικό					11.29		11.27		12.12		11.37		10.10		8.60	
Β2. Μεταφορών					3.25		3.16		5.44		6.56		5.39		6.35	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					0.62		0.56		0.12		0.10		-0.21		-0.64	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					1.36		1.40		0.20		1.28		-0.09		-1.36	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-0.09		-0.09		-0.31		-0.24		-0.25		-0.28	
Γ2. Τόκων, Μερσιμάτων και Κερδών					-1.63		-1.55		-1.89		-1.53		-2.34		-3.52	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					3.07		3.03		2.40		3.05		2.50		2.44	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.28		-0.17		-0.98		0.54		1.01		-0.97	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.49		-0.40		-1.05		0.22		0.56		-0.95	
Δ2. Λοιπών Τομέων					0.21		0.23		0.07		0.33		0.45		-0.02	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (7)	%	-	-7.53%	2015	-3.60%	2014	-13.15%	2013	-8.84%	2012	-10.28%	2011	-11.20%	2010
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					-3.93%		0.38%		-9.12%		-3.75%		-3.00%		-5.34%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					177.39%		179.68%		177.42%		159.57%		172.10%		146.25%	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)																
Α. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (7)	€ δις	-	42.81	Οκτ-16	37.82	Σεπ-16	31.95	Αυγ-16	28.00	Ιουλ-16	22.99	Ιουν-16	19.21	Μαϊ-16
Β. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					41.87		37.31		32.53		28.64		22.85		18.88	
Απόκλιση - Έσοδα (Α-Β)					0.94		0.51		-0.59		-0.64		0.13		0.33	
Γ. Διαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					41.50		37.23		32.99		28.83		24.00		20.02	
Δ. Διαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					43.48		40.33		36.41		32.13		27.35		22.76	
Απόκλιση - Διαπάνες (Γ-Δ)					-1.98		-3.10		-3.49		-3.30		-3.35		-2.74	
Πρωτογενές Αποτέλ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					6.50		5.44		3.75		3.55		2.47		2.28	
Πρωτογενές Αποτέλ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					3.57		1.91		0.98		0.87		-1.03		-0.82	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					1.31		0.59		-1.04		-0.83		-1.01		-0.81	
Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					-3.50		-3.02		-3.88		-3.49		-4.49		-3.88	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13	0.00%	8/5/13
Διευκόλυνση Σταθερού Επιτοκίου					0.00%		0.05%		0.05%		0.15%		0.25%		0.50%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%		1.00%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη)	μ	(2), (7)	%	-	8.33%	Οκτ-16	8.34%	Σεπ-16	7.81%	Οκτ-15	7.26%	Οκτ-14	8.74%	Οκτ-13	17.96%	Οκτ-12
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)					0.37%		0.38%		0.62%		1.23%		1.90%		2.79%	

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Πλάτων Μονοκρούσος
Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Δρ. Τάσος Αναστασάτος
Αναπληρωτής Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank

Ιωάννης Γκιώνης: Ερευνητής Οικονομολόγος
Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
Αρκαδία Κωνσταντοπούλου: Βοηθός Ερευνητικής Ομάδας
Παρασκευή Πετροπούλου: Οικονομική Αναλύτρια G10
Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
Γαλάτεια Φωκά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
Άννα Μαρία Παπουτσάκη

Eurobank Ergasias SA, 8 Othonos Str., 10557 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, contact email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Greece Macro Monitor:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Global Economy & Markets Monthly:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

